

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2023-03-30	Version 1	Sari Roponen	Skapat dokument

Restaureringsplan för N2000-området Pilgöljan inom projektet LIFE RestoRED **LIFE19 NAT/SE000172**

Summary

This document provides a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site Pilgöljan. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slåtterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Södermanlands län. Läs mer om projektet på webbplatsen [Startsida - LIFE RestoRED](#)

Uppgifter om området

Natura 2000-område: Pilgöljan SE0220103

Naturresevat: på gång

Län: Södermanlands län

Kommun: Katrineholm

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Sari Roponen

Koordinater för restaureringsområde: 33V 580853 6520614 UTM

Beskrivning av objektet

Pilgöljan är en öppen tjärn omgiven av rikkärr, gungfly och tallklädd myrmark. Bladvass dominerar i de öppna delarna men mot skogen blir vassen glesare. Rikkärr och gungfly runt tjärnen är botaniskt intressanta med inslag av kärrspira *Pedicularis palustris*, myggblomster *Hammarbya paludosa*, ängsnycklar och kallgräs *Scheuchzeria palustris*. Dessutom finns här en rik mossflora med många kalkkrävande arter.

Hävdade rikkärr (7230) utgör en för regionen prioriterad naturtyp. Regionalt och nationellt finns bara en liten spillra kvar av tidigare slåtttrade rikkärr. I området finns flera sällsynta och krävande arter, nämnas kan den rödlistade arten loppstarr *Carex pulicaris* samt den i habitatdirektivets bilaga 2 upptagna kalkkärrsgrynsnäckan *Vertigo geyeri*.

Insektslivet är rikt bl.a. är kärrgräshoppa och starrmosaikslända vanliga. Området ingår i den nationella myrskyddsplanen och har placerats i klass 1 (högsta) i länets våtmarksinventering.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtypen rikkärr 7230 ges en stärkt ekologisk status genom röjning och slåtter. Pollinatörer ska gynnas genom slåtter som skapar öppna solbelysta ytor och gynnar områdets örtflora. Vid slutet av projektet ska 0,5 ha rikkärr restaurerats och framtida skötsel av området vara ordnad genom miljöstöd. Projektet ska vidare ha skapat nya kunskaper om åtgärdernas effekter genom uppföljning av områdets flora med publicerat inventeringsrapport.

Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning. Både en projektskylt och en temaskylt om rikkärrsslåtter ska finnas på området.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)
7230	Rikkärr	0,5

Åtgärder som är aktuella i N2000-området Pilgöljan

Tabell 2 Planerad omfattning

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal
C1.1	Röjning och avverkning		0,5	
C1.3	Restaureringsslåtter		0,5	
D1	Fotodokumentation			1
D2.1	Uppföljning av naturtyper			1
D2.5.2	Florauppföljning rikkärr			1
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare			1
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved			1
E1.1	Obligatorisk projektskylt			1
E1.2	Temaskylt			1

Beskrivning av åtgärderna

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: efter första inventeringen, hösten 2022

Beskrivning:

Åtgärden genomförs för att öka de biologiska värdena i ett rikkärr där en igenväxningsvegetation; små tallar, björk och sly, har börjat ta över de tidigare mer öppna områdena. Igenväxning är en hot för många rikkärsmiljöer. Gallring och efterföljande slåtter är därför en förutsättning för att kunna behålla den speciellt artrika floran och faunan som är knuten till denna miljö. I området finns t ex kalkkärrgrynssnäcken *Vertigo geyeri* som är skyddad av Artskyddsförordningen. Prioriterade åtgärder i området enligt bevarandeplan är hävdinsatser som hindrar vidare igenväxning.

Unga tallar och sly ska avverkas manuellt. Kvar lämnas endast karaktäristiska äldre ”martallar” och eventuella blommande buskar vid kantzonen vid bryn mot skogen. Viktigt är att man vid avverkningen tänker på att området ska slåttas efteråt och därför ska stubbar vara kortast möjliga för att inte lie och ev. slåtterbalk skadas.

Action C1.3 Restaureringsslåtter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs: efter första inventeringen och gallringen, sensommar 2023

Beskrivning: Igenväxningen med vass och små tallar och sly är ett problem i området och årligt förekommande slåtter behövs. Vassen och sly skuggar ljuskrävande arter av kärlväxter och mossor.

Just nu finns mycket vass i området. Det kan vara lite mer arbetskrävande än vanlig slåtter. Slåttermaterial ska helst borttransporteras från området.

Manuell slåtter behövs eftersom området troligen är för blött för maskinell slåtter (gungfly). Borttagning av slåttrat material från området kan vara svårt eftersom transportvägar saknas. Eventuellt bränning en bit utanför området.

Action D1. Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: hösten 2021 och efter åtgärden

Beskrivning:

För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder. Fotopunkterna finns utmärkta på karta nedan (*publiceras senare*).

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#)

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: innan projektstart och 2026

Beskrivning:

Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventerare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

LIFE geodatabas 2021-09-29

NNK: Naturtyp status Icke fullgod Natura-naturtyp

NNK: Komplex <Null>

NNK: Förändring Faktiskt förändring av bevarandestatus/naturtypsareal

Enligt bevarandeplanen 2016: Ej gynnsamt tillstånd p.g.a. hydrologisk påverkan och igenväxningstendenser.

Action D2. 5.2 Florauppföljning rikkärr

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-08-31

Genomförs: Första inventering sommar 2022, andra inventeringen 2025

Beskrivning:

Internt uppdrag. Motivering: Kunskap om metodiken finns inom reservatsförvaltningen och kan både tillämpas, spridas och utvecklas vidare.

Uppdraget skapas i SkötselDOS och Uppdragsportalens webbapplikation ska användas för inventeringen. Målindikatorer som kommer att väljas är antal typiska arter, negativa indikatorarter och täckningsgraden av mossor (vitmossor, brunmossor och spjutmossa). 60 slumpade provrutor med GPS-punkt ska skapas i programmet varav 50 ska inventeras. Detta görs för att kunna hoppa över inventeringen på eventuellt otillgängliga provytor tex på ett gungfly. 10 rutor ska bli slumpmässigt strukna ifall det saknas otillgängliga ytor. Resultatet ska sammanställas senare i en rapport.

För uppföljning av flora i rikkärr används ”Manual för uppföljning av myrar i skyddade områden [Manual UF myrarV40 20100503 \(naturvardsverket.se\)](#) som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#) och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022 till 2026

Beskrivning:

I samband med restaureringsåtgärder kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Öppna örtrika ytor kommer att tillskapas inom området. (*Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan, publiceras senare*).

För planeringen av pollinerarnas miljö har projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats [Startsida - LIFE RestoRED](#) och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs:

Beskrivning:

I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. Högar med stockar och rishögar kommer att placeras som faunadepåer i närliggande skogsområde men inte på åtgärdsytor. (*Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan, publiceras senare*). För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning:

En skylt som beskriver rikkärsskötsel kommer att tillverkas och sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på kartan (se detaljkarta s. 8).

Action E1.2 Temaskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs:

Beskrivning:

En skylt som beskriver rikkärsskötsel kommer att tillverkas och sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på kartan (se detaljkarta s. 8).

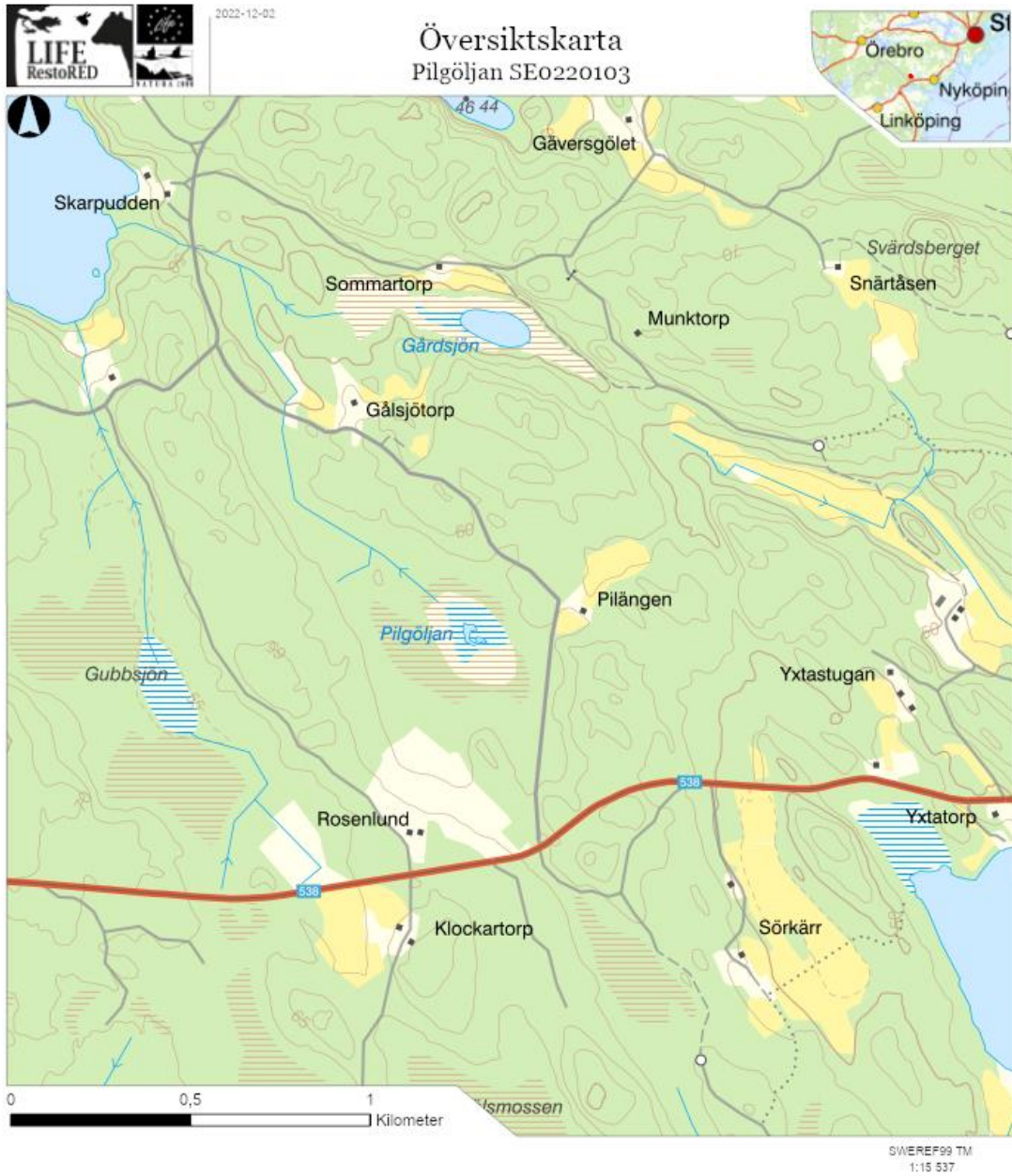
Kartor

Bild 1 Översiktskarta, N2000-området Pilgöljan

Overview for the site Pilgöljan

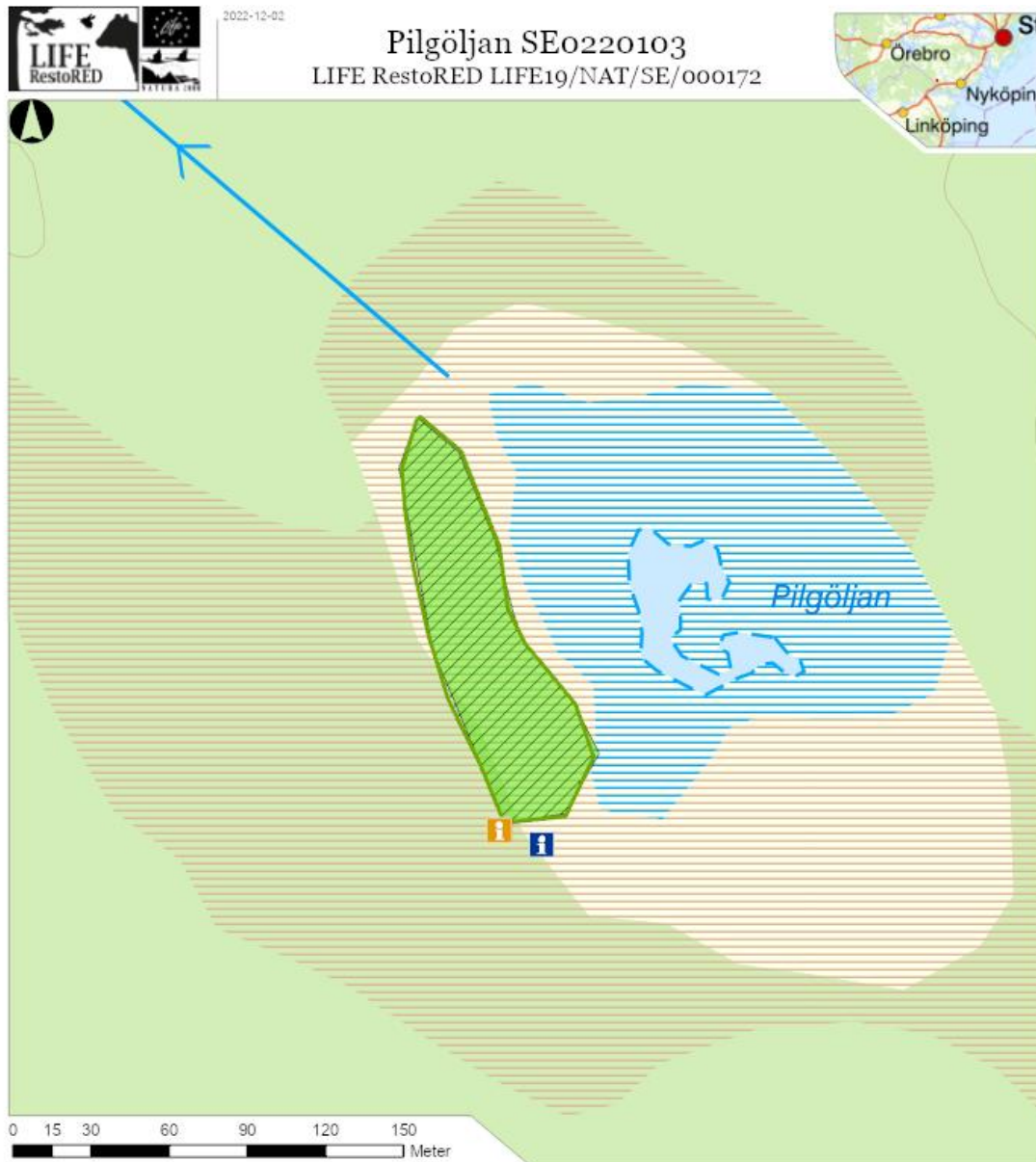
Bild 2 Detaljkarta, åtgärder som genomförs i projektet

Detailed map for measures in the project.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bild 1

LST LRR Data actions

- E1.1 - Obligatorisk projektskyt
- E1.2 - Temaskylt
- C1.1 - Røjning
- C1.3 - Restaureringslätter
- D2.5.2 - Florauppföljning rikkärr

SWEREF99 TM
1:2 200

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bild 2

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats: <https://ec.europa.eu/easme/en/life>